

COMISIA
EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Bruxelles, 28.5.2025
JOIN(2025) 135 final

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Abordarea strategică a Uniunii Europene pentru regiunea Mării Negre

IMPORTANȚA GEOSTRATEGICĂ A REGIUNII MĂRII NEGRE

Marea Neagră este o zonă de importanță geostrategică semnificativă, care leagă Europa de Asia, cu un potențial neexploatat de dezvoltare economică, rute de tranzit strategice, în special pentru accesul la resurse energetice și la materii prime critice.

Importanța sa critică este evidențiată de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, care a zdruncinat fundamentele ordinii internaționale bazate pe reguli și a scos la iveală vulnerabilitățile securității europene și regionale. Acesta a adus securitatea regională la cel mai scăzut nivel de după Războiul Rece și necesită un răspuns robust și coordonat din partea UE. În acest peisaj geopolitic în schimbare, care are în centrul său regiunea Mării Negre, **UE își intensifică eforturile printr-o abordare cuprinzătoare**, cu scopul de a sprijini reziliența democratică a unei regiuni vitale pentru stabilitatea și prosperitatea Europei și de a ne afirma interesele.

UE se angajează să sprijine Ucraina și pe vecinii săi, susținând independența, suveranitatea și integritatea teritorială a acestora, promovând pacea și dialogul, oferind garanții de securitate și contribuind la redresare și reconstrucție. O pace justă, cuprinzătoare și durabilă va trebui să se bazeze și pe **securitatea în regiunea Mării Negre**.

O serie de țări din regiune se află pe calea aderării sau a unei alinieri mai strânse la UE. Procesul de extindere, integrarea treptată a țărilor candidate în piața internă și parteneriatele integrate din regiune vor debloca potențialul economic, vor consolida statul de drept și vor accelera reformele. **Pacea și securitatea reprezintă fundamentele acestei abordări reînnoite.**

Mării Negre este importantă la nivel mondial, nu doar în vecinătatea sa imediată. Ca punct de legătură critic între Europa, Caucazul de Sud, Asia Centrală și estul Mării Mediterane, regiunea Mării Negre joacă un rol strategic pentru securitatea europeană și mondială, comerțul internațional, securitatea energetică și alimentară (în special în ceea ce privește cerealele). Cu o populație de aproape **174 de milioane de locuitori**¹, statele din jurul Mării Negre² (exceptând Rusia) generează un PIB de aproximativ **2 mii de miliarde EUR**³. **UE este cel mai mare partener comercial** pentru majoritatea țărilor din regiunea Mării Negre, cu un volum total de schimburi comerciale de **310 miliarde EUR**⁴, și al doilea cel mai mare partener comercial pentru Asia Centrală⁵. Consolidarea cooperării noastre și promovarea unor legături economice consolidate vor contribui la **competitivitatea regiunii și a UE înseși**.

Pe lângă importanța sa geopolitică și economică, Marea Neagră este un centru dinamic de inovare și cultură. Provocările de mediu cu care se confruntă **Marea Neagră necesită, de asemenea, o cooperare regională mai strânsă** – pentru a proteja ecosistemele marine, a dezvolta economia albastră și a spori reziliența la schimbările climatice în rândul comunităților costiere. Siguranța și securitatea Mării Negre sunt esențiale pentru a asigura libertatea de navigație, siguranța și securitatea maritimă. În plus, trebuie să abordăm rapid amenințările hibride, precum atacurile cibernetice, campaniile de dezinformare și acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine (FIMI).

ABORDAREA STRATEGICĂ A UE: UN CENTRU DE SECURITATE, STABILITATE ȘI PROSPERITATE

Nucleul acestei **strategii** constă într-un proiect politic: promovarea păcii și securității, a dezvoltării economice și a consolidării democratice într-o regiune aflată din ce în ce mai mult sub presiune geopolitică. Viziunea UE este ca regiunea Mării Negre să fie un spațiu sigur, interconectat și prosper, ancorat în valori

¹ FMI, aprilie 2025, World Economic Outlook (Perspective economice mondiale).

² Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova, Ucraina, Turcia, împreună cu statele membre ale UE Bulgaria, Grecia și România – fără Rusia.

³ **Datele EUROSTAT din 2023**, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

⁴ Sursa: FMI, OMC, UNCTAD.

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/ro/meetings/international-summit/2025/04/04/>.

comune și cooperare regională. Strategia UE recunoaște Marea Neagră ca punct de acces esențial care leagă Europa de Caucazul de Sud, Asia Centrală și nu numai – susținut de investiții specifice în transporturi, energie și infrastructura digitală, pentru a spori conectivitatea și comerțul. Creșterea conectivității intraregionale și interregionale va fi un factor-cheie pentru accelerarea independenței energetice, pentru integrarea surselor regenerabile de energie și pentru asigurarea stabilității și rezilienței sistemului energetic. Provocările regionale vor fi abordate prin **parteneriate reciproc avantajoase** menite să promoveze securitatea, prosperitatea, stabilitatea și reziliența pe termen lung.

Prezenta strategie reunește instrumentele interne și externe ale UE într-un cadru unic. În cadrul strategiei „Global Gateway”, UE urmărește să mobilizeze investiții strategice, să aprofundeze parteneriatele și să aducă beneficii concrete în cadrul unei abordări de tip „Echipa Europa”, consolidând rolul Europei ca actor geopolitic de încredere. Ca răspuns la evoluția contextului geopolitic, noua abordare strategică a UE pentru regiunea Mării Negre, prezentată în această comunicare comună, propune mai multe căi pentru o **cooperare mai strânsă cu Ucraina, Republica Moldova, Georgia, Turcia, Armenia și Azerbaidjan**, precum și cu partenerii și organizațiile relevante.

Rolul și responsabilitatea UE în regiunea Mării Negre sunt în creștere, în special odată cu deschiderea negocierilor de aderare cu Ucraina și Republica Moldova, dar și cu Georgia, dacă aceasta ar reveni pe calea către UE. **Procesul de extindere a UE este o investiție strategică** menită să consolideze securitatea și reziliența regională. UE își propune să sprijine partenerii interesați de procesul de integrare în UE prin consolidarea statului de drept, a democrației și a rezilienței la schimbările climatice. Integrarea treptată a țărilor candidate și implicarea acestora în inițiativele UE vor oferi beneficii concrete cetățenilor și vor aborda provocările chiar înainte de aderare. UE va colabora îndeaproape cu partenerii săi pentru ca aceștia să se alinieze la politica sa externă și de securitate comună, inclusiv la politica de sancțiuni și de apărare. Se va pune un accent deosebit pe asigurarea respectării măsurilor restrictive ale UE împotriva Rusiei și Belarusului, în special pe combaterea eludării sancțiunilor.

În regiunea Mării Negre, UE se concentrează pe asigurarea păcii și pe dreptul internațional în vederea deblocării potențialului de creștere economică, de investiții durabile și de consolidare a conectivității regionale. În acest sens, este esențială sprijinirea **rezilienței, securității și reconstrucției generale a Ucrainei**, alături de pacea și stabilitatea în **Caucazul de Sud**, în special normalizarea relațiilor dintre Armenia și Azerbaidjan, inclusiv semnarea rapidă a tratatului de pace, precum și normalizarea relațiilor dintre Armenia și Turcia.

De asemenea, este importantă o abordare coordonată cu Turcia, care reprezintă un partener de importanță strategică pentru UE și în același timp o țară candidată. **Este în continuare esențială** reluarea dialogului, în conformitate cu comunicarea comună din noiembrie 2023⁶ și cu concluziile relevante ale Consiliului European⁷. Aceasta este o responsabilitate comună față de pacea și stabilitatea în regiune, pe baza Cartei ONU și a dreptului internațional. Turcia și UE împărtășesc obiectivul de a pune capăt războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, de a respecta integritatea teritorială și suveranitatea Ucrainei și de a asigura securitatea în regiune. Participarea Turciei la eforturile diplomatice, cum ar fi facilitarea Inițiativei privind exportul de cereale prin Marea Neagră⁸ și a schimburilor de prizonieri, subliniază importanța sa ca actor economic și de securitate. În plus, Turcia poate juca un rol constructiv în combaterea flotei fantomă a Rusiei și poate contribui la eforturile de îmbunătățire a siguranței maritime, a securității energetice și a conectivității, în conformitate cu dreptul internațional și cu convențiile relevante. Turcia și UE fac parte dintr-o uniune vamală, fiecare fiind un partener comercial important pentru cealaltă.

⁶ Comunicarea comună către Consiliul European, Situația actuală privind relațiile politice, economice și comerciale dintre UE și Turcia, JOIN(2023) 50 final.

⁷ În conformitate cu concluziile Consiliului din iunie 2021 și aprilie 2024.

⁸ Inițiativa privind transportul în siguranță al cerealelor și al produselor alimentare din porturile ucrainene, lansată în Turcia la 22 iulie 2022. <https://www.consilium.europa.eu/ro/infographics/ukrainian-grain-exports-explained>.

Trei piloni pentru viitoarea cooperare UE-Marea Neagră

Cooperarea viitoare cu regiunea Mării Negre va fi structurată în jurul a trei piloni principali:

- consolidarea **securității**, a stabilității și a rezilienței;
- impulsivarea **creșterii durabile și a prosperității**;
- promovarea protecției mediului, a rezilienței la schimbările climatice și a **pregătirii** pentru acestea, precum și a protecției civile.

Pentru a spori impactul dorit al acțiunilor comune, în cadrul fiecăruia dintre acești piloni vor fi puse în aplicare **inițiative emblematice**. Acestea vor aborda provocările imediate legate de conflicte și securitate și vor debloca potențialul de dezvoltare al regiunii.

Calea de urmat pentru implicarea UE

Abordarea strategică a UE este **un cadru de politică orientat spre viitor**, care combină măsuri pe termen scurt și pe termen lung.

Pentru a valorifica potențialul regiunii Mării Negre, UE se va angaja în următoarele acțiuni:

- **Aprofundarea parteneriatelor:** Consolidarea legăturilor bilaterale cu țările de la Marea Neagră pentru a promova securitatea și prosperitatea regională, asigurând în același timp interconectările cu UE și stimulând cooperarea transregională, inclusiv cooperarea cu țările de la Marea Baltică.
- **Securitate și soluționarea conflictelor:** Sprijinirea păcii și a soluționării conflictelor, inclusiv prin consolidarea medierii și a facilitării dialogului și prin intensificarea cooperării privind dezvoltarea capacităților, mobilitatea militară și deminarea. Această acțiune se referă și la sprijinirea negocierii și a monitorizării acordurilor de încetare a focului și la facilitarea eforturilor incluzive de consolidare a păcii.
- **Susținerea statului de drept și a democrației:** Consolidarea rezilienței societății, în special prin independența și eficiența sistemului judiciar, precum și prin combaterea corupției, a criminalității organizate, a atacurilor cibernetice, a FIMI și a dezinformării și prin promovarea drepturilor fundamentale și a egalității de gen.
- **Integrarea pieței energiei:** Promovarea unor reforme de politică pentru a permite intensificarea comerțului transfrontalier cu energie, pentru a facilita introducerea unor capacități de producere a energiei din surse regenerabile, pentru a diversifica aprovizionarea cu energie astfel încât să se reducă dependența de Rusia, pentru a îmbunătăți competitivitatea industrială, pentru a spori accesul gospodăriilor la energie la prețuri accesibile și, în cele din urmă, pentru a spori securitatea energetică.
- **Eficiența energetică și decarbonizarea:** Promovarea unor măsuri de eficiență energetică pentru a reduce consumul de energie și emisiile de gaze cu efect de seră în conformitate cu traiectoria de decarbonizare a UE și cu angajamentele internaționale și sprijinirea tranziției regiunii către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.
- **Dezvoltarea infrastructurii:** Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea unor infrastructuri de transport, energetice și digitale aliniate la rețelele transeuropene care să conecteze Europa, Asia și Marea Mediterană.
- **Comerț:** Maximizarea beneficiilor economice reciproce prin îmbunătățirea relațiilor comerciale, încurajarea investițiilor cu implicarea sectorului privat, asigurarea unei integrări economice sporite. Această acțiune include accesul la materii prime critice din Asia Centrală prin intermediul coridorului de transport transcaspic conectat la o regiune stabilă și sigură a Mării Negre.
- **Pregătire și reziliență:** Consolidarea colaborării și a schimbului de bune practici pentru a anticipa, a detecta, a preveni și a gestiona amenințările și incidentele, în special având în vedere provocările

comune de la Marea Baltică, inclusiv pentru a contracara manipularea informațiilor, și pentru a îmbunătăți protecția infrastructurii critice – inclusiv a tuturor tipurilor de infrastructură energetică – împotriva amenințărilor hibride. Îmbunătățirea capacității de redresare.

- **Protecția mediului și schimbările climatice:** Consolidarea cooperării regionale privind protecția mediului și activitățile de refacere pentru a menține potențialul economiei albastre și a spori reziliența comunităților costiere, abordând în același timp amenințările mai ample la adresa mediului și impactul schimbărilor climatice și al degradării mediului și promovând practicile durabile.
- **Educație, competențe și cercetare:** Consolidarea legăturilor dintre sectorul cercetării și mediul academic și promovarea calității și a cooperării în domeniul educației. Promovarea dezvoltării competențelor și a politicilor de ocupare a forței de muncă în întreaga regiune, în conformitate cu obiectivele uniunii competențelor.
- **Industria de apărare:** Cooperarea în ceea ce privește dezvoltarea activelor industriale legate de apărare în regiune.
- **Cultură:** Consolidarea schimburilor culturale și a cooperării pentru a debloca potențialul de creștere, a stimula reziliența societății, a promova valorile comune și înțelegerea reciprocă.

Punerea în aplicare se va baza pe o serie de **parteneriate** și cadre de cooperare cu țările din regiunea Mării Negre, în special pe acordurile de asociere/acordurile de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (DCFTA) cu Ucraina⁹, Republica Moldova¹⁰ – și cadrele de negociere ale acestora cu UE – și Georgia¹¹, pe Acordul de asociere cu Turcia¹², pe Comunicarea comună a ÎR/VP și a Comisiei Europene din noiembrie 2023 referitoare la situația actuală privind relațiile politice, economice și comerciale dintre UE și Turcia¹³ și în conformitate cu concluziile Consiliului European, cu Acordul de parteneriat cuprinzător și consolidat cu Armenia¹⁴ și cu Acordul de parteneriat și cooperare cu Azerbaidjan¹⁵, precum și pe cadrele de cooperare regională ale **Sinergiei Mării Negre**¹⁶, pe **Agenda maritimă comună pentru Marea Neagră**¹⁷, pe **Agenda strategică de cercetare și inovare (SRIA)**¹⁸, pe **programul Interreg NEXT pentru bazinul Mării Negre**¹⁹ și pe **culoarele de solidaritate UE-Ucraina**²⁰.

În special, **Parteneriatul estic**²¹ a avut un rol fundamental în sprijinirea reformelor critice, în promovarea cooperării și a investițiilor, în dialogul cu tinerii și cu societatea civilă și în promovarea unor legături mai strânse între UE și partenerii interesați, precum și în sprijinirea cooperării regionale. Regiunea Mării Negre este esențială pentru revigorarea cadrului Parteneriatului estic, în centrul căruia se va afla o agendă regională dedicată conectivității.

Global Gateway²² – strategia UE de promovare a dezvoltării durabile și de înaltă calitate a infrastructurii la nivel mondial – va fi un cadru principal pentru mobilizarea investițiilor în conectivitate și pentru

⁹ JO L 161, 29.5.2014, p. 3.

¹⁰ JO L 260, 30.8.2014, p. 4.

¹¹ JO L 261, 30.8.2014, p. 2.

¹² Acordul de instituire a unei asocieri între Comunitatea Economică Europeană și Turcia, JO L 361, 31.12.1977, p. 29.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=celex:52023JC0050>.

¹⁴ JO L 23, 26.1.2018, p. 4.

¹⁵ JO L 246, 17.9.1999, p. 3.

¹⁶ Creată în 2007, Sinergia Mării Negre și-a îndeplinit cu succes obiectivele, facilitând o strategie pentru bazinul maritim și generând o cooperare semnificativă între părțile interesate regionale în domenii precum cooperarea maritimă, cercetarea marină și inovarea și investițiile în economia albastră.

¹⁷ <https://black-sea-maritime-agenda.ec.europa.eu/>.

¹⁸ <https://www.sust-black.ro/Black Sea Strategic Research and Innovation Agenda.pdf>

¹⁹ Program de cooperare transnațională la care participă opt țări din regiunea Mării Negre: România, Bulgaria, Grecia, Armenia, Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina, <https://www.blacksea-cbc.net/>.

²⁰ https://commission.europa.eu/topics/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine/eu-ukraine-solidarity-lanes_ro.

²¹ Comunicarea comună: Politica privind Parteneriatul estic după 2020: Consolidarea rezilienței – un Parteneriat estic care produce rezultate pentru toți, JOIN(2020) 7.

²² Comunicarea comună către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – Inițiativa „Global Gateway”, JOIN(2021) 30 final.

stimularea unor legături de afaceri mai puternice între UE și regiunea extinsă a Mării Negre, în conformitate cu punerea în aplicare a politicii privind rețeaua transeuropeană. Strategia „Global Gateway” este deja pusă în aplicare în mod activ în Ucraina, Moldova, Caucazul de Sud și Asia Centrală. Marea Neagră reprezintă o legătură crucială între UE și Asia Centrală, jucând un rol esențial în consolidarea conectivității și în promovarea comerțului. Punând un accent strategic pe regiune, sunt în curs investiții semnificative pentru consolidarea infrastructurii de transport, energetice și digitale cu scopul de a îmbunătăți în continuare legăturile transcontinentale dintre Europa și Asia și securitatea lanțurilor de aprovizionare globale.

1. SECURITATE, STABILITATE ȘI REZILIENȚĂ

Securitatea în regiunea Mării Negre și în Europa este strâns legată de **securitatea Ucrainei**. UE va continua să întreprindă acțiuni prin care să contribuie la garanțiile de securitate pentru Ucraina, inclusiv în domeniul maritim. Securitatea maritimă a Mării Negre este esențială pentru reasigurarea partenerilor regionali și valorificarea potențialului neexploatat al regiunii Mării Negre.

UE ar trebui să intensifice, să sprijine și să coordoneze eforturile statelor membre și ale partenerilor de consolidare a capacităților maritime și a factorilor favorizanți pentru supravegherea maritimă, inclusiv pentru observarea unei posibile încetări a focului pe mare, eforturile de deminare, protejarea infrastructurii critice, patrularea liniilor maritime comerciale și contracararea amenințărilor hibride, cu scopul de a descuraja viitoare agresiuni în regiune și, atunci când condițiile permit acest lucru, de a consolida pacea.

UE va sprijini statele sale membre și țările partenere de la Marea Neagră care împărtășesc aceeași viziune să își consolideze apărarea și să obțină capacitățile necesare pentru a face față amenințărilor din ce în ce mai mari și plurivalente, inclusiv prin pachetul privind apărarea convenit recent²³ și sprijinit de finanțarea prevăzută de Planul „ReArm Europe – Readiness 2030”²⁴. Integrarea industriei de apărare ucrainene în baza industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB) inclusiv prin investiții mai mari în noile tehnologii va contribui la consolidarea capacităților maritime la Marea Neagră.

UE își consolidează colaborarea cu țările din regiunea Mării Negre prin dialoguri privind securitatea și apărarea, consolidarea capacităților, acțiuni de deminare, desfășurarea misiunilor PSAC ale UE și furnizarea de sprijin în cadrul Instrumentului european pentru pace (IEP). Adoptarea mai multor inițiative privind securitatea, de exemplu Strategia UE în materie de securitate maritimă²⁵ sau contracararea amenințărilor hibride²⁶ și întărirea securității infrastructurii maritime critice²⁷, oferă noi posibilități de consolidare a securității în regiune. **Parteneriatul strategic al UE cu NATO** și formatele și domeniile de cooperare stabilite la nivel tehnic pot fi valorificate în continuare.

INIȚIATIVA EMBLEMATICĂ 1: SECURITATEA MARITIMĂ LA MAREA NEAGRĂ

Pe termen scurt și cu titlu de prioritate din cauza războiului de agresiune al Rusiei, Comisia și Înalțul Reprezentant propun instituirea unui **centru de securitate maritimă la Marea Neagră**, care să valorifice contribuțiile UE și ale statelor de la Marea Neagră pentru a consolida securitatea și siguranța maritimă, pentru a proteja infrastructura maritimă critică și mediul marin.

²³ Cartea albă comună privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TEXT/PDF/?uri=CELEX:52025JC0120>, propunerea privind instituirea unui nou instrument, „Acțiunea pentru securitatea Europei” (SAFE), și Comunicarea privind activarea clauzei derogatorii naționale din PSC.

²⁴ CARTEA ALBĂ COMUNĂ privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030, JOIN(2025) 120 final.

²⁵ Concluziile Consiliului din 24 octombrie 2023 privind Strategia revizuită a UE în materie de securitate maritimă (SUESM) și planul de acțiune aferent

²⁶ Cadrul orientativ din 2024 pentru instituirea practică a echipelor UE de răspuns rapid la amenințările hibride.

²⁷ Comunicarea comună din 2025 „Planul de acțiune al UE privind securitatea cablurilor”, JOIN(2025) 9 final.

Acest centru va îmbunătăți conștientizarea situației maritime și schimbul de informații referitor la Marea Neagră, monitorizarea în timp real de la spațiu la fundul mării și alerta timpurie cu privire la potențialele amenințări și activități răuvoitoare. Centrul va include următoarele servicii:

— schimbul de informații în timp real cu privire la situația în materie de securitate, cu sisteme mai integrate și interoperabile, inclusiv prin intermediul Agenției Europene pentru Siguranță Maritimă, precum și prin deschiderea platformelor UE de schimb de informații și prin furnizarea de servicii de către agențiile UE Ucrainei și statelor riverane care împărtășesc aceeași viziune ori de câte ori este posibil;

— monitorizarea infrastructurii maritime critice, inclusiv a cablurilor submarine, a instalațiilor offshore, a operațiunilor de gaz și energie eoliană din largul coastelor României și Bulgariei, precum și a capacităților maritime conexe, utilizând tehnologii existente și noi, cum ar fi senzorii subacvatici, navele fără pilot la bord/pilotate de la distanță și programele de drone de supraveghere (aeriană, de suprafață, subacvatică). Centrul va facilita luarea de măsuri preventive atunci când va fi necesar;

— contribuții la deciziile de activare, accelerare sau adaptare a proiectelor de cooperare în curs și planificate (inclusiv în cadrul PESCO²⁸ și al FEA²⁹) care sprijină activitatea de dezvoltare a activelor și/sau a capacităților maritime de monitorizare și protejare a infrastructurii maritime critice, inclusiv prin sprijinirea activelor și serviciilor bazate pe observarea prin satelit și pe telecomunicațiile prin satelit. Centrul va valorifica capacitățile oferite de Programul spațial al UE, în special de serviciul Copernicus de supraveghere maritimă³⁰;

— un mecanism de **extindere a cooperării în materie de pază de coastă în bazinul Mării Negre, după modelul mecanismelor existente**³¹.

Până la sfârșitul verii, Comisia și Înaltul Reprezentant vor cartografia nevoile specifice și vor prezenta opțiuni operaționale, inclusiv în ceea ce privește instrumentele PESC și PSAC și Strategia europeană în materie de securitate maritimă³².

1.1 Sprijinirea cooperării regionale privind dominarea și siguranța, apărarea și securitatea maritimă

O provocare majoră la Marea Neagră este pericolul reprezentat de zonele minate din apele statelor riverane, minele în derivă și alte muniții rămase neexplodate (UXO), care creează riscuri grave pentru securitatea și siguranța maritimă, pentru activitățile economiei albastre și pentru mediul marin. Pe baza inițiativei trilaterale existente privind dominarea lansată de Bulgaria, România și Turcia pentru Marea Neagră și în coordonare cu aceasta, **UE va depune eforturi pentru ca țărmurile și regiunea Mării Negre să devină libere de mine, ceea ce este esențial pentru dezvoltarea coridoarelor de transport care sprijină comerțul.**

Printre **acțiunile-cheie** se numără:

- Colaborarea și căutarea de sinergii cu țări partenere și organizații care împărtășesc aceeași viziune în ceea ce privește **dominarea** în regiune, cu o perspectivă pe termen lung.

²⁸ (Cooperare structurată permanentă) concepută pentru a oferi statelor membre ale UE posibilitatea să dezvolte proiecte comune în domeniul apărării, să consolideze capacitățile militare și să îmbunătățească cooperarea în materie de apărare în toate domeniile operaționale.

²⁹ Fondul european de apărare (FEA) este un instrument financiar conceput pentru a sprijini dezvoltarea de tehnologii de apărare de vârf și pentru a stimula colaborarea dintre statele membre ale UE în ceea ce privește proiectele comune în domeniul apărării. Scopul său este de a consolida autonomia strategică a Europei și de a-i consolida capacitățile de apărare.

³⁰ [Serviciul Copernicus de supraveghere maritimă – EMSA – Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă.](#)

³¹ [Forumul funcțiilor de pază de coastă din Marea Mediterană \(MCGFF\) | Cooperarea la nivel european cu privire la funcțiile de pază de coastă.](#)

³² JOIN(2023) 8, 10.3.2023.

- Utilizarea programelor și proiectelor UE din cadrul Fondului european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA), HORIZON și Interreg pentru a cartografia și a evalua starea **munițiilor rămase neexplodate**.
- **Valorificarea instrumentului SAFE și a Programului privind industria europeană de apărare (EDIP)** în vederea unor oportunități de colaborare pentru a investi în noi tehnologii de apărare.
- Abordarea riscurilor concrete pe care le prezintă **flota fantomă** utilizată de Rusia pentru siguranța maritimă și pentru mediu în Marea Neagră.
- **Căutarea de parteneriate cu sectorul privat și cu sectorul transportului maritim** în ceea ce privește dezvoltarea de bune practici pentru prevenirea incidentelor și asigurarea protecției și a rezilienței infrastructurii submarine critice.
- **Punerea deplină în aplicare a Codului internațional pentru securitatea navelor și a instalațiilor portuare**³³ (ISPS) și a acquis-ului UE în materie de securitate maritimă în toate statele membre ale UE și în țările candidate.
- **Continuarea activităților de informare și a dialogului cu țările terțe în cauză** și colaborarea cu partenerii internaționali, inclusiv cu Organizația Maritimă Internațională (OMI) pentru a institui și a menține standarde stricte de siguranță și securitate maritimă.

1.2 Consolidarea mobilității militare și a infrastructurii cu dublă utilizare

O componentă esențială a acțiunii este legată de necesitatea de a consolida mobilitatea militară în Marea Neagră și în jurul acesteia și de a facilita proiectele de infrastructură cu dublă utilizare în statele membre ale UE, conectând, de asemenea, țările învecinate în domeniul terestru, maritim și aerian. Aducând o valoare adăugată clară securității UE, o **mobilitate militară sporită** în regiune va oferi **beneficii suplimentare pentru securitatea UE și pentru securitatea și reconstrucția Ucrainei**.

La baza mobilității militare se află necesitatea de a moderniza urgent infrastructura de transport cu dublă utilizare de-a lungul rețelei de mobilitate militară existente – care cuprinde rute de transport multimodale conectate prin noduri logistice – astfel încât aceasta să fie capabilă să deservească transporturi militare potențial grele și de mare amploare. Porturile de îmbarcare și debarcare ale UE de la Marea Neagră și Dunăre precum și infrastructura feroviară și rutieră de legătură sunt esențiale pentru facilitarea mobilității militare. Capacitatea de a deplasa rapid echipamente militare și trupe în Ucraina va servi drept garanții de securitate suplimentare pentru a descuraja viitoare agresiuni.

³³ <https://www.imo.org/en/OurWork/Security/Pages/SOLAS-XI-2%20ISPS%20Code.aspx>.

Printre **acțiunile-cheie** se numără:

- **Modernizarea infrastructurii de transport** pentru a permite pregătirea acestora pentru dubla utilizare.
- **Dotarea unui număr suficient de porturi maritime și fluviale și aeroporturi din regiune**, în special pe **coridoarele de mobilitate militară**, cu infrastructura specializată necesară pentru a încărca/descărca echipamente și materiale militare supradimensionate și cu gabarit depășit și asigurarea unui spațiu de depozitare suficient pentru a permite o expediție internă fără probleme a transporturilor.
- **Protecția infrastructurii critice**, inclusiv a coridoarelor de mobilitate militară și a platformelor economice și energetice.
- Colaborarea cu partenerii în ceea ce privește mecanismele de asigurare a faptului că **proprietatea și gestionarea** porturilor și a infrastructurii maritime critice sunt transparente și fiabile, inclusiv prin punerea în aplicare a mecanismului de examinare a investițiilor străine directe³⁴ în UE.

1.3 Contracararea amenințărilor hibride

Țările din regiunea Mării Negre, societățile și infrastructura lor sunt **ținte ale unor amenințărilor hibride, inclusiv cibernetice**, și ale unor **acțiuni străine de manipulare a informațiilor și ingerințe străine**. UE și regiunea Mării Negre vor beneficia de pe urma unei cooperări mai strânse în aceste zone, în special cu regiunea Mării Baltice, care să promoveze o mai bună înțelegere comună a **imaginii amenințărilor, a actorilor și a metodelor acestora**, precum și prin schimbul de informații privind abordările, răspunsurile și bunele practici în materie de politici. UE pune la dispoziție utilizarea unor instrumente, cum este setul de instrumente al UE pentru contracararea amenințărilor hibride și setul de instrumente al UE pentru diplomația cibernetică, pentru abordarea acestor amenințări specifice și creșterea rezilienței regiunii.

Printre **acțiunile-cheie** se numără:

- Crearea unei **rețele de mecanisme comune de răspuns** care să reducă posibilitatea derulării campaniilor FIMI și de dezinformare, inclusiv în zonele rurale și de frontieră.
- **Creșterea capacității, a cooperării și a schimbului de informații** cu privire la amenințările hibride și cibernetice, inclusiv pentru infrastructura critică, în întreaga regiune prin valorificarea misiunilor PSAC specifice din regiune și prin valorificarea proiectelor și cadrelor UE, precum Ancheta privind riscurile hibride și echipele UE de răspuns rapid la amenințările hibride, sau în coordonare cu NATO și cu alte instituții care împărtășesc aceeași viziune.
- Participarea la acțiuni coordonate **pentru a impune costuri actorilor răuvoitori** prin demersuri, declarații, imputare sau sancțiuni, utilizând pe deplin seturile de instrumente ale UE pentru contracararea amenințărilor hibride, cibernetice și FIMI.
- **Consolidarea capacității țărilor partenere de a utiliza tehnologia inovatoare și inteligența artificială** ca instrumente de combatere a dezinformării și a FIMI, împreună cu acțiuni adaptate de promovare a **alfabetizării mediatice** și a gândirii critice în rândul populației, promovând o cultură a angajamentului democratic.
- Consolidarea cooperării dintre rețelele regionale de veridictăți informaționale, pe baza Planului de acțiune al UE pentru democrație și a pachetului de măsuri privind apărarea democrației.
- Consolidarea proceselor multipartite pentru **atenuarea riscurilor de pe platformele online**, protejarea drepturilor fundamentale online, în conformitate cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului.

³⁴ Regulamentul (UE) 2019/452.

1.4 Combaterea criminalității organizate și a traficului

În conformitate cu ProtectEU – Strategia europeană de securitate internă³⁵, UE își sprijină în mod activ vecinii în ceea ce privește abordarea amenințărilor emergente, încurajarea unei colaborări operaționale mai aprofundate, facilitarea schimbului de informații și consolidarea unor capacități aliniate la standardele UE. Comisia Europeană, platforma EMPACT privind armele de foc și Europol au evidențiat preocupări cu privire la potențiala proliferare a armelor de foc și a explozivilor ca urmare a ostilităților militare împotriva Ucrainei. UE va consolida cooperarea în lupta împotriva criminalității organizate, punând un accent deosebit pe combaterea traficului de persoane, a armelor de foc și a contrabandei cu droguri.

Printre **acțiunile-cheie** se numără:

- **Încurajarea participării țărilor partenere la Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale³⁶ (EMPACT)** pentru a combate criminalitatea organizată și pentru a prelua poziții de conducere sau de conducere în comun în cadrul planurilor de acțiune operaționale pentru abordarea domeniilor prioritare regionale.
- Consolidarea **parteneriatelor dintre agențiile de aplicare a legii și autoritățile de frontieră și vamale din regiunea Mării Negre** și Frontex, Eurojust, Europol și CEPOL.
- Instituirea unui program de consolidare a **cooperării la nivel de experți cu privire la prevenirea și combaterea corupției**, în special în porturi, punând accentul pe limitarea influenței grupurilor infracționale organizate.
- Intensificarea **cooperării judiciare** prin asistență juridică reciprocă, punând accentul pe recuperarea activelor și pe cooperarea cu agențiile UE.
- **Îmbunătățirea informațiilor bazate pe date** pentru a depista corupția, spălarea banilor, eludarea sancțiunilor, criminalitatea organizată, traficul și contrabanda cu bunuri.

2. CREȘTERE ȘI PROSPERITATE

Regiunea Mării Negre este o **zonă economică strategică**. UE va continua să diversifice **coridoarele de transport** și să dezvolte **rețele de conectivitate digitală și energetică** alternative, reziliente și sigure. Provocările și oportunitățile legate de conectivitate depășesc regiunea Mării Negre. De aceea este nevoie de o **agendă regională privind conectivitatea, aliniată la rețelele transeuropene extinse**, care să cuprindă toți partenerii principali din UE, regiunea Mării Negre, Caucazul de Sud și Asia Centrală. În conformitate cu traiectoria de decarbonizare a UE și cu angajamentele internaționale, Agenda privind conectivitatea va stimula lanțurile valorice, competitivitatea și creșterea economică în regiune.

³⁵ COM(2025) 148 final.

INIȚIATIVA EMBLEMATICĂ 2: AGENDA PRIVIND CONECTIVITATEA

UE va elabora o **Agendă privind conectivitatea, care va conecta Europa cu Asia Centrală prin Caucazul de Sud.**

Coridoare de transport: Această agendă va completa coridoarele europene de transport Marea Baltică-Marea Neagră-Marea Egee și Rin-Dunăre recent înființate. În conformitate cu regulamentele UE privind rețeaua transeuropeană, Agenda privind conectivitatea va fi pusă în aplicare prin parteneriate cu țările și regiunile participante.

Legături privind energia verde: Investițiile strategice vor facilita comerțul cu energie în întreaga regiune, vor promova integrarea pieței și vor construi o uniune energetică mai amplă. Acest lucru va permite o mai bună integrare a surselor regenerabile de energie intermitente în sistemele energetice și, în cele din urmă, va spori securitatea energetică și accesibilitatea prețurilor. Vor fi luate în considerare opțiuni pentru instalarea de noi cabluri submarine în Marea Neagră.

Legături digitale la Marea Neagră: În regiune vor fi create conexiuni la internet sigure și de mare capacitate, atunci când condițiile vor permite acest lucru, pentru a contribui la fluxuri de date sigure și securizate și pentru a intensifica cooperarea în domeniul competențelor digitale, al vieții private și al inovării ca factori-cheie ai competitivității. Legăturile digitale vor contribui, de asemenea, la consolidarea rezilienței digitale a UE și a partenerilor săi și vor sprijini integrarea digitală regională.

Parteneriatul estic, în calitate de cadru strategic și ambițios de politici bazat pe valori comune, pe interes reciproc și pe asumarea comună a responsabilității, va avea un rol esențial în dezvoltarea Agendei privind conectivitatea, bazată pe parteneriatele și mecanismele de guvernare existente în sectorul comerțului, al energiei, al transporturilor și digital. Alinierea normelor și a standardelor din regiune bazate pe interese comune în contextul **Parteneriatului estic** va îmbunătăți mediul de afaceri și comercial și va debloca oportunități de investiții în regiunea Mării Negre și dincolo de aceasta.

UE va valorifica întregul potențial al rețelei existente de **acorduri comerciale**³⁷ între UE și partenerii săi de la Marea Neagră (**uniunea vamală și acordurile de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare** aflate în prezent în vigoare), care reprezintă o bază solidă pentru dezvoltarea lanțurilor valorice transfrontaliere și pentru continuarea integrării comerciale regionale și a condus deja la o creștere semnificativă a volumului schimburilor comerciale în regiune.

Mecanismul pentru Ucraina³⁸, Mecanismul de reformă și creștere pentru Republica Moldova³⁹, Planul de reziliență și creștere al UE pentru Armenia⁴⁰ și investițiile din Azerbaidjan în cadrul strategiei „Global Gateway” vor crea oportunități suplimentare în acest sens. În plus, valorificarea potențialului **integrării treptate a țărilor candidate în piața unică a UE**, combinată cu **reforme** în toate țările partenere din

³⁷ Acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător (DCFTA) dintre UE și Ucraina reprezintă partea comercială a Acordului de asociere, care este pe deplin în vigoare de la 1 septembrie 2017. Planul de acțiune prioritar pentru o mai bună punere în aplicare a acordului de liber schimb aprofundat și cuprinzător UE-Ucraina, care a fost creat în 2021, a fost extins în continuare, iar cea mai recentă versiune a sa acoperă perioada 2025-2026. În mod similar, acordurile de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare pentru Georgia și Moldova fac parte din acordurile de asociere respective, ambele intrând pe deplin în vigoare la 1 iulie 2016. Acordul de parteneriat cuprinzător și consolidat (CEPA) dintre UE și Armenia a intrat în vigoare în mod oficial la 1 martie 2021. CEPA este un acord nepreferențial și vizează îmbunătățirea în continuare a comerțului dintre UE și Armenia prin îmbunătățirea mediului de reglementare pentru întreprinderi și facilitarea comerțului cu servicii. Acordul de parteneriat și cooperare (APC) dintre UE și Azerbaidjan este în vigoare din iulie 1999. În domeniul comerțului, APC este un acord nepreferențial și prevede apropierea progresivă în materie de reglementare a legislației și a procedurilor Azerbaidjanului de cele mai importante legi și standarde ale UE și internaționale legate de comerț.

³⁸ [Mecanismul pentru Ucraina – Comisia Europeană.](#)

³⁹ [Comisia adoptă un pachet de sprijin în valoare de 1,8 miliarde EUR pentru a sprijini planul de creștere economică al Republicii Moldova pe calea aderării sale la UE – Comisia Europeană.](#)

⁴⁰ [Declarația de presă a președintei von der Leyen privind un plan de reziliență și creștere pentru Armenia – Comisia Europeană.](#)

regiunea Mării Negre în domeniul **statului de drept, al justiției și al combaterii corupției**, va atrage noi investiții și oportunități de afaceri.

Ca factor favorizant clar al conectivității regionale și catalizator al inovării și creșterii, sprijinul pentru **digitalizare** va fi integrat în toate activitățile abordării strategice a UE. Întreaga putere a instrumentelor digitale va fi valorificată pentru a securiza infrastructura critică de transport și energie.

Cooperarea privind **tranziția digitală, înverzirea economiei, educația, cultura, cercetarea, știința și inovarea** va oferi dimensiunea umană noii abordări a UE în regiunea Mării Negre.

2.1 Stimularea conectivității și a securității energetice

Războiul de agresiune al Rusiei are un impact negativ semnificativ asupra **dinamicii comerțului** în regiunea Mării Negre și la nivel mondial. Perturbarea exporturilor ucrainene de cereale a contribuit inițial la creșterea prețurilor la alimente la nivel mondial și la insecuritatea alimentară la nivel mondial. Ca reacție, culoarele de solidaritate UE-Ucraina⁴¹ au instituit noi rute de transport, oferind o garanție pentru economia ucraineană. Chiar mai important este faptul că culoarele de solidaritate continuă să ofere noi rute de transport vitale, inclusiv pentru exporturile neagricole ale Ucrainei către UE, precum și pentru exporturile UE către Ucraina. Valoarea totală a schimburilor comerciale prin culoarele de solidaritate începând din mai 2022 este de **aproximativ 213 miliarde EUR**, din care **aproximativ 150 de miliarde EUR** reprezintă importuri în Ucraina. Au fost mobilizate peste **2 miliarde EUR** pentru extinderea culoarelor de solidaritate, incluzând contribuții din partea Comisiei, a Băncii Europene de Investiții, a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare și a Băncii Mondiale⁴². Crearea cu succes de către Ucraina a unui nou coridor maritim a contribuit la restabilirea exporturilor de cereale din porturile sale de la Marea Neagră, evoluție sprijinită și de capacitatea susținută oferită de porturile ucrainene de la Dunăre care fac legătura în mod direct cu porturile maritime de la Marea Neagră sau ale UE.

În pofida acestor eforturi încununate de succes, atacurile periodice și ținute ale Rusiei continuă să împiedice transportul și investițiile generale în proiecte și infrastructuri regionale și să genereze costuri ridicate de asigurare. Vor fi necesare investiții substanțiale nu numai pentru a reconstrui infrastructura de transport din regiunea Mării Negre și a Dunării, care a suferit pagube considerabile din cauza atacurilor repetate, ceea ce avut un impact negativ asupra comerțului, a crescut costurile și a subminat fiabilitatea transporturilor, ci și pentru a moderniza infrastructura învechită, sistemele logistice și echipamentele de control la frontieră astfel încât să respecte standardele UE.

Ca reacție directă la consecințele negative asupra dinamicii comerțului în regiunea Mării Negre și la nivel mondial cauzate de războiul de agresiune al Rusiei, **coridorul transcaspic de transport (TCTC)** a înregistrat o dublare a volumelor comerciale în 2022, cu o creștere bruscă a cererii care a condus la o creștere semnificativă a traficului de containere. Abordarea eficace a blocajelor și a deficitelor de capacitate ar crea o alternativă viabilă din punct de vedere economic pentru operatorii din sectorul privat care doresc să diversifice rutele comerciale, precum și să reducă timpul de tranzit actual estimat la 14-45 de zile⁴³.

Cooperarea cu partenerii regionali, în special cu Azerbaidjanul⁴⁴, este una dintre acțiunile esențiale de sprijinire a eforturilor UE de a elimina treptat importurile rămase de energie din Rusia și de a accelera diversificarea energetică, astfel cum se subliniază în Foaia de parcurs RePowerEU⁴⁵, consolidând astfel securitatea energetică a UE. În calitate de gazdă a COP29, Azerbaidjanul s-a angajat, de asemenea, să sprijine decarbonizarea și procesul multilateral, care reprezintă o prioritate de bază pentru UE.

⁴¹ https://commission.europa.eu/topics/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine/eu-ukraine-solidarity-lanes_ro.

⁴² [Culoarele de solidaritate UE-Ucraina – Comisia Europeană](#).

⁴³ [Legături de transport durabile între Europa și Asia Centrală, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, 2023](#).

⁴⁴ A se vedea Memorandumul de înțelegere privind un parteneriat strategic în domeniul energiei, semnat la 18 iulie 2022.

⁴⁵ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Foaie de parcurs pentru încetarea importurilor de energie din Rusia”, COM(2025) 440 final/2.

Regiunea Mării Negre deține un potențial vast și divers în materie de **energie din surse regenerabile**, precum și potențialul și posibilitatea de a debloca creșteri de eficiență energetică, care pot fi valorificate pentru decarbonizarea economiilor în conformitate cu angajamentele internaționale ale țărilor. Acest lucru face din regiune un partener important în domeniul energiei atât pentru UE, cât și pentru țările din afara acesteia. Accelerarea utilizării combustibililor din surse regenerabile va fi esențială pentru a reduce dependența externă de combustibilii fosili. Cooperarea tehnică și financiară a consolidat securitatea energetică și a accelerat tranziția energetică. În același timp, cooperarea în domeniul energiei în regiunea Mării Negre ar trebui întărită⁴⁶ pentru a aborda provocările comune, a reduce dependența de importuri și a raționaliza diversele medii de reglementare care împiedică interconectările și integrarea pieței energiei. Prin investiții în interconectările energetice transfrontaliere și în proiecte privind energia din surse regenerabile și prin aprofundarea acestora, UE și țările partenere vor pune bazele unor piețe regionale ale energiei cu adevărat integrate, care să sprijine decarbonizarea, să stimuleze reziliența și să deblocheze noi oportunități de investiții pentru implementarea tehnologiilor curate. UE va colabora îndeaproape cu partenerii regionali pentru a elabora o cale comună de urmat. Se discută deja mai multe proiecte de infrastructură, inclusiv o conexiune la rețeaua electrică de la Marea Neagră. UE este pregătită să le evalueze în vederea unui posibil sprijin din partea UE ca proiect de interes reciproc și să analizeze modalități de sprijinire a unor legături mai ample în materie de energie verde în întreaga regiune, inclusiv prin Global Gateway sau cu Banca Europeană de Investiții.

În ceea ce privește **securitatea nucleară**, centralele nucleare din jurul regiunii Mării Negre sunt, de asemenea, expuse la riscuri multiple, inclusiv la riscuri legate de pericole naturale și de conflicte armate. Țările care au optat pentru utilizarea energiei nucleare trebuie să respecte cele mai înalte standarde de siguranță, securitate și neproliferare nucleară.

Printre **acțiunile-cheie** se numără:

- **Coordonarea planificării investițiilor și dezvoltarea infrastructurii transfrontaliere strategice vamale și de transport pe rețeaua TEN-T extinsă** și valorificarea legăturilor de transport multimodal consolidate, inclusiv a conexiunilor feroviare, rutiere și fluviale cu principalele porturi de la Marea Neagră și a legăturilor cu regiunea Dunării, vor consolida poziția regiunii ca nod comercial vital și rolul său esențial în coridorul de transport transcaspic.
- **Tranziția către un sistem de transport maritim și portuar mai curat, mai sigur, eficient din punct de vedere energetic și decarbonizat.** Abordarea lacunelor din cadrele de reglementare, eficientizarea administrațiilor maritime și încurajarea schimbului de bune practici și a consolidării instituțiilor vor permite tranziția către un sistem de transport maritim și portuar mai curat, mai sigur, mai eficient din punct de vedere energetic și decarbonizat.
- **Măsurile de eficiență energetică și o utilizare mai intensă a surselor regenerabile de energie pot fi realizate prin** îmbunătățirea planificării pentru dezvoltarea rețelei, convergența cadrelor de reglementare și a codurilor de rețea, potențiale proiecte transfrontaliere în domeniul energiei din surse regenerabile, proiecte-pilot cum ar fi parcuri eoliene offshore plutitoare sau sisteme geotermale îmbunătățite. Aceste acțiuni pot contribui la decarbonizarea încălzirii, a industriei și a transporturilor prin sprijinirea electrificării și a hidrogenului curat.
- **Materii prime critice.** Aprofundarea cooperării privind materiile prime critice menite să asigure lanțuri de aprovizionare durabile și diversificate și prosperitate reciprocă, inclusiv ca parte a acțiunilor ulterioare summitului UE-Asia Centrală.
- **Consolidarea securității energetice și a protecției infrastructurii.** Securitatea energetică și protecția infrastructurii vor fi întărite prin îmbunătățirea securității fizice, optimizarea fluxurilor de energie prin rețele inteligente și asigurarea protecției cablurilor submarine existente în Marea Neagră împotriva

⁴⁶ Aderarea Georgiei, a Republicii Moldova și a Ucrainei la Comunitatea Energiei a avut un rol esențial în promovarea reformei sectoriale și în alinierea la acquis-ul UE. În mod similar, inițiativa privind conectivitatea energetică în Europa Centrală și de Sud-Est (CESEC) încurajează dialogul dintre Republica Moldova și Ucraina cu omologii din țările din Balcanii de Vest pentru a aborda provocările comune în materie de energie.

amenințărilor la adresa securității, în conformitate cu Planul de acțiune al UE privind securitatea cablurilor⁴⁷.

- Sprijinirea legăturilor energetice dintre țările din jurul Mării Negre, în special crearea unui **coridor de energie verde** care să facă legătură între producția de energie curată din regiunea Caucazului și piețele UE, de exemplu, prin interconectări electrice submarine din Marea Neagră.
- **Asigurarea celui mai înalt nivel de securitate nucleară** prin cooperarea cu partenerii regionali va continua în domeniul siguranței, al securității și al garanțiilor nucleare.
- **Crearea de legături digitale și un mediu digital de încredere** sunt necesare pentru a asigura cooperarea securizată a agenților de aplicare a legii, digitalizarea procedurilor vamale, inițiativele aferente ghișeului unic și interoperabilitatea transfrontalieră a serviciilor digitale, acțiuni de digitalizare a întreprinderilor și de promovare a competențelor digitale, a inovării și a cercetării.

2.2 Dezvoltare integrată pentru o regiune a Mării Negre competitivă

Pe lângă conectivitate, modernizarea și decarbonizarea sectoarelor de bază ale economiei, printre care economia albastră și agricultura, vor stimula creșterea economică și competitivitatea în regiune. În acest proces, ar trebui să se acorde prioritate coeziunii și dezvoltării echilibrate pentru a crea o economie mai prosperă și mai rezilientă, în care toate regiunile și comunitățile să poată beneficia de creștere și dezvoltare durabilă.

Economia albastră în regiunea Mării Negre a înregistrat progrese concrete datorită **Agendei maritime comune pentru Marea Neagră (CMA)**⁴⁸, sprijinită de UE, în ceea ce privește gestionarea poluării marine, antreprenoriatul în economia albastră, turismul costier, inovarea și protecția mediului. În cadrul Comisiei Generale pentru Pescuit în Marea Mediterană (CGPM), pescuitul și acvacultura sustenabile în Marea Neagră vor rămâne un domeniu-cheie de interes comun, cu beneficii substanțiale pe termen lung care se depășesc sectorul pescuitului și acvaculturii.

Agricultura este un alt domeniu de interes esențial pentru dezvoltarea regională integrată. Exportul de alimente de bază, cum ar fi grâul, porumbul și uleiul de floarea-soarelui, în special către partenerii mondiali, joacă un rol esențial în asigurarea securității alimentare la nivel mondial. Menținerea acestor rute tradiționale de export, care au fost perturbate de războiul de agresiune al Rusiei, este esențială și sprijină stabilitatea aprovizionării cu alimente la nivel mondial. Pentru a debloca întregul potențial al regiunii, o abordare multidimensională a dezvoltării agricole ar trebui să se axeze pe îmbunătățirea standardelor aplicate producției agricole, a capacității comerciale, inclusiv a logisticii alimentare, și pe promovarea unor practici agricole durabile care să reducă la minimum amprenta ecologică și expunerea la schimbările climatice a sectorului. Va fi explorată cooperarea între parteneri pentru abordarea dependențelor critice.

Educația, competențele, cercetarea și inovarea sunt factori-cheie ai competitivității și ai creșterii economice. UE se va baza pe parteneriatele existente cu omologii săi din regiunea Mării Negre, inclusiv pe cele instituite prin programul Erasmus+, pentru a evalua nevoile în materie de competențe, pentru a îmbunătăți calitatea educației și pentru a oferi cetățenilor competențele necesare pentru a-i dota corespunzător pentru o societate și o piață a forței de muncă în schimbare și pentru a stimula creșterea viitoare.

Regiunea Mării Negre poate beneficia, de asemenea, de legături sporite în materie de cercetare și inovare cu ecosistemul de inovare și de întreprinderi nou-înființate al UE, care să permită **comercializarea rezultatelor cercetării** care generează productivitate și câștiguri economice pentru întreaga regiune. Cooperarea științifică poate construi punți în regiune și în afara acesteia. Majoritatea partenerilor din regiune sunt deja asociați la programele-cadru ale UE pentru **cercetare și inovare** și pot avea acces la sprijin

⁴⁷ JOIN(2025) 9 final din 21.2.2025.

⁴⁸ Comisia Europeană, Agenda maritimă comună pentru Marea Neagră, 21 mai 2019.

constând în formare și consolidarea capacităților furnizat de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene. Participarea regiunii la programele-cadru este în creștere. Inițiative precum farul Dunărea și Marea Neagră al misiunii UE „Refacerea oceanelor și a apelor noastre până în 2030” sprijină cercetarea și inovarea în domeniul apei dulci și marine, reunind părțile interesate comunitare și sectoriale din regiune. Parteneriatul pentru economia albastră durabilă se axează, de asemenea, pe Marea Neagră. Inițiativa BIOEAST intenționează să își extindă activitățile către Ucraina, Republica Moldova și Balcanii de Vest în ceea ce privește agricultura bazată pe cunoaștere, silvicultura și acvacultura în bioeconomie.

Sprijinul UE pentru **coeziunea teritorială** prin **programul Interreg NEXT pentru bazinul Mării Negre** va contribui la reducerea decalajelor privind oportunitățile de dezvoltare dintre diferite zone și va face din regiunea Mării Negre un loc mai atractiv pentru a trăi, a munci și a investi. Acesta include sprijin pentru consolidarea structurilor de guvernare regională și pentru consolidarea capacității administrative și de investiții în proiecte locale și regionale, în special pentru țările aflate pe calea aderării la UE. UE și partenerii săi vor continua, de asemenea, cooperarea pentru consolidarea egalității de gen, inclusiv pentru eliminarea disparităților de gen și a diferențelor de remunerare, precum și pentru îmbunătățirea accesului la servicii de îngrijire de înaltă calitate și la prețuri accesibile pentru persoanele aflate în dificultate, inclusiv pentru copii și persoanele în vârstă, pentru facilitarea participării active pe piața muncii, esențială pentru dezvoltarea în continuare a comunităților și prosperitatea generală a regiunii.

Printre **acțiunile-cheie** se numără:

- **Prioritizarea investițiilor în economia albastră.** UE va mobiliza investiții în proiecte privind economia albastră, inclusiv privind acvacultura sustenabilă și turismul costier și maritim, consolidând implicarea comunității locale și a părților interesate de la nivel regional. Consolidarea capacităților acestora, în special în ceea ce privește prioritățile viitorului Pact european privind oceanele.
- **Mobilizarea de investiții ale sectorului privat pentru economia albastră.** Facilitarea accesului la mecanisme de finanțare pentru IMM-urile inovatoare, mobilizarea sectorului privat și valorificarea mecanismelor de finanțare care pot asigura investiții la scară mai mare în economia albastră, inclusiv în cadrul fondurilor politicii de coeziune a UE, vor consolida competitivitatea și decarbonizarea principalelor sectoare ale economiei albastre, precum și capacitatea lor de inovare.
- **Utilizarea durabilă a resurselor marine.** Îmbunătățirea amenajării spațiului maritim în bazinul maritim, gestionarea⁴⁹ eficace a pescuitului și o acvacultură sustenabilă pentru a asigura o utilizare echilibrată și sustenabilă a spațiului marin și a resurselor marine vii.
- **Menținerea rutelor comerciale tradiționale către partenerii mondiali, consolidând totodată standardele de producție și agricultura durabilă.** UE va facilita și va menține rutele comerciale consacrate, în special către partenerii mondiali, inclusiv transportul și depozitarea produselor alimentare, combinate cu îmbunătățirea standardelor de producție și a practicilor agricole durabile, inclusiv a eficienței energetice și a utilizării eficiente a apei.
- **Specializare inteligentă la nivel transfrontalier.** UE își va intensifica cooperarea cu partenerii de la Marea Neagră cu privire la specializarea inteligentă la nivel transfrontalier, pentru a promova integrarea economică regională.
- **Sprijinirea cooperării privind coeziunea teritorială și dezvoltarea, inclusiv în legătură cu îmbunătățirea accesului la servicii, în special la servicii de îngrijire de înaltă calitate pentru persoanele aflate în dificultate în societate.**
- **Dialoguri cu investitorii și mediul de afaceri.** UE va intensifica implicarea sectorului privat prin dialoguri cu mediul de afaceri specifice și adaptate și prin activități de informare care să faciliteze parteneriatele de afaceri între întreprinderile din UE, inclusiv IMM-urile, și cele din țările partenere; utilizarea instrumentelor financiare pentru a reduce riscurile investițiilor inovatoare cu potențial de creștere, atât în domeniul industriei civile, cât și în cel al industriei de apărare, inclusiv pentru protejarea mediului marin.

⁴⁹ Inclusiv în cadrul Comisiei Generale pentru Pescuit în Marea Mediterană.

- **Consolidarea cooperării și a sinergiilor cu cadrele și inițiativele regionale din afara regiunii Mării Negre** către alte bazine maritime, cum ar fi Marea Caspică, Marea Baltică, vestul Mării Mediterane, Oceanul Atlantic și Marea Nordului în sens larg, precum și cu strategiile macroregionale, cum ar fi Strategia macroregională pentru regiunea Dunării. Vor fi implementate parteneriate macroregionale în domenii tematice precum bioeconomia (albastră), biomasa, alimentele și apa.
- **Punerea în aplicare a Agendei strategice de cercetare și inovare (SRIA) pentru Marea Neagră, care definește** prioritățile regionale comune, inclusiv economia albastră și infrastructurile de cercetare, precum și educația și consolidarea capacităților. Ne vom baza pe activitatea rețelei operaționale a finanțatorilor, vom facilita stabilirea de priorități comune și elaborarea unor potențiale cereri de finanțare specifice care să răspundă nevoilor specifice ale regiunii.
- UE se va baza pe programul Erasmus+, pe **promovarea parteneriatelor, consolidarea cooperării, modernizarea programelor de învățământ și creșterea mobilității între instituțiile de învățământ și formare din regiunea Mării Negre și statele membre ale UE**, inclusiv în domeniul educației și formării profesionale (EFP) și al învățământului superior, pentru a înzestra lucrătorii și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă cu competențele necesare și pentru a stimula talentele prin recalificarea și perfecționarea persoanelor în conformitate cu obiectivele uniunii competențelor.
- **Diplomația științifică.** Se vor stabili legături mai strânse între Spațiul european de cercetare și partenerii de la Marea Neagră, care vor permite o mai mare mobilitate a cercetătorilor, vor consolida capacitatea acestora de a desfășura activități libere de cercetare și vor promova securitatea cercetării.
- **Diplomația culturală.** Pe baza programului „Europa creativă”, UE va promova cooperarea cu partenerii din regiunea Mării Negre în sectoarele culturale și creative.
- **Îmbunătățirea conectivității digitale între universitățile și mediul academic din țările de la Marea Neagră** și organizarea de schimburi cu regiunea Mării Mediterane pentru a acumula experiență relevantă. Acest lucru va implica valorificarea oportunităților oferite de proiectele de cooperare din cadrul programului Orizont Europa, precum și în contextul noilor centre europene de inovare digitală din regiune.
- Pregătirea pentru o platformă **Black Sea Digital Twin** în legătură cu platforma europeană Digital Twin Ocean pentru a sprijini reziliența, a monitoriza poluarea, a contribui la protecția biodiversității, a îmbunătăți coordonarea traficului naval și aspectele de securitate maritimă și a facilita schimbul transfrontalier de date.

3. PROTECȚIA MEDIULUI, REZILIENȚA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI PREGĂTIREA PENTRU ACESTEA, PROTECȚIA CIVILĂ

Regiunea Mării Negre are un **profil extrem de complex în ceea ce privește dezastrele**. Este expusă unei **game largi de riscuri de dezastre**, de la cutremure, inundații, alunecări de teren, incendii forestiere și terestre până la fluctuații extreme ale temperaturii. Impactul schimbărilor climatice este mai puternic aici decât în restul Europei: temperatura la suprafața mării crește de două ori mai repede decât în Marea Nordului⁵⁰, deșeurile marine sunt de aproape două ori mai numeroase decât în Marea Mediterană, iar concentrațiile multor poluanți depășesc pragurile de toxicitate. Regiunea este susceptibilă la creșterea nivelului mării și este vulnerabilă la riscuri industriale, chimice, biologice, radiologice și nucleare, cu amenințări semnificative la adresa economiilor și a mijloacelor de subsistență ale țărilor⁵¹.

⁵⁰ [Temperatura la suprafața mării în Europa | Pagina de start a Agenției Europene de Mediu.](#)

⁵¹ Pe baza constatărilor proiectului comun UE-PNUD „Îmbunătățirea monitorizării mediului în Marea Neagră”. <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/black-sea-twice-polluted-marine-litter-mediterranean-sea-eu-projects-survey>.

În mediul marin, degradarea mediului⁵² este amplificată și mai mult de acțiunile Rusiei în războiul său împotriva Ucrainei⁵³, după cum o demonstrează distrugerea barajului Nova Kahovka⁵⁴, utilizarea minelor în derivă și a altor explozivi. Riscurile de dezastre marine persistă din cauza posibilelor accidente cu petroliere, precum și din cauza poluării care ajunge în mare prin râuri.

Abordarea „de la sursă la mare”, care recunoaște legăturile dintre apele interioare și poluarea marină, este deosebit de relevantă pentru Marea Neagră, cu zona sa mare de captare și potențialul de creștere a acvaculturii. UE va sprijini această abordare în regiune în conformitate cu viitoarea strategie a UE privind reziliența în domeniul apei, cu Pactul european privind oceanele, cu Directiva-cadru a UE „Strategia pentru mediul marin”⁵⁵ și cu Directiva-cadru a UE privind apa⁵⁶.

Țările din Marea Neagră implicate în procesul de aderare la UE, inclusiv Ucraina, Republica Moldova, Georgia și Turcia (în cadrul extinderii UE), precum și Armenia ca partener asociat s-au angajat să respecte legislația UE privind apa și mediul marin și să atingă **obiectivele globale privind protecția oceanelor**, printre care și refacerea a 30 % din totalul ecosistemelor degradate și conservarea terenurilor, a apelor și a mărilor până în 2030.

INIȚIATIVA EMBLEMATICĂ 3: Consolidarea pregătirii comunităților costiere și a sectoarelor economiei albastre

Îmbunătățirea gradului de pregătire pentru anticiparea, gestionarea și răspunsul la riscurile legate de schimbările climatice, pe baza politicilor țărilor de la Marea Neagră privind adaptarea la schimbările climatice și pe baza celor mai bune practici ale UE. Se va pune un accent deosebit pe cooperarea cu autoritățile locale, cu organizațiile societății civile și cu alte părți interesate de pe teren, inclusiv cu tinerii.

Printre **acțiunile-cheie** se numără:

- **Combaterea daunelor aduse mediului în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei**, acordând o atenție deosebită reducerii contaminării, prevenirii deversărilor de petrol și refacerii ecosistemelor și a zonelor protejate afectate.
- Abordarea provocărilor de mediu din regiune prin valorificarea **noilor tehnologii**, inclusiv în domeniul apărării și al spațiului.
- UE va permite partenerilor de la Marea Neagră să se alăture Sistemului european de avertizare în caz de inundații⁵⁷, Sistemului european de informare privind incendiile forestiere⁵⁸ și Observatorului european al secetei.
- **Consolidarea cooperării științifice** în colaborare cu **serviciul Copernicus de gestionare a situațiilor de urgență**.
- **Extinderea monitorizării comune, a schimbului de date și a evaluării calității mediului și a riscurilor privind poluarea și clima**, printre altele pe baza Platformei de date privind mediul pentru Marea Neagră⁵⁹.

⁵² https://emblasproject.org/wp-content/uploads/2022/03/EMBLAS_Scientific-Report_ISBN-978-617-8111-01-4-web.pdf.

⁵³ Belis, C., Petrosian, A., Turos, O., Maremuha, T., Morhulova, V., Kona, A., Djatkov, D., Caudullo, G., Ceccherini, G., Beck, P.S.A., San-Miguel, J., Arias Navarro, C., Wojda, P., Jones, A., Hanke, G., Mariani, G. și Carravieri, A., *Status of Environment and Climate in Ukraine* (Situația mediului și a climei în Ucraina), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/6292177>, JRC141480.

⁵⁴ Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (2023). *Rapid Environmental Assessment of Kakhovka Dam Breach* (Evaluare de mediu rapidă a barajului de la Kahovka), Ucraina, 2023. Nairobi, Kenya. <https://wedocs.unep.org/20.500.11822/43696>.

⁵⁵ JO L 164, 25.6.2008, p. 19.

⁵⁶ JO L 327, 22.12.2000, p. 1.

⁵⁷ Bulgaria, Georgia, România și Ucraina fac parte din rețeaua EFAS.

⁵⁸ Toate țările din regiune fac parte din grupul de experți în materie de incendii forestiere.

⁵⁹ <https://blackseadb.org/>.

Va fi asigurată treptat conectarea sistemelor de date relevante cu Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin⁶⁰ și cu serviciul Copernicus de monitorizare a mediului marin, în special cu Centrul său de monitorizare și prognoză pentru Marea Neagră⁶¹.

- **Consolidarea cooperării și guvernantei regionale în domeniul mediului**, inclusiv prin aderarea UE la Convenția de la București privind protecția Mării Negre.
- **Angajarea într-un dialog politic** și prezentarea unor **inițiative comune de îmbunătățire a rezilienței la schimbările climatice și în materie de mediu, inclusiv a rezilienței în domeniul apei**; întărirea rolului societății civile și promovarea dialogului cu organisme din sectorul privat.
- **Promovarea cooperării regionale în ceea ce privește pregătirea** printr-o înțelegere comună a crizelor și a implicațiilor acestora; criterii minime de pregătire referitoare la mediu, climă și pericolele naturale și îmbunătățirea rețelelor de comunicații.
- **Asocierea țărilor de la Marea Neagră**, în măsura posibilului, la inițiativele relevante ale UE privind pregătirea, în conformitate cu Strategia europeană privind o Uniune a pregătirii⁶² și cu cadrul de gestionare a crizelor. Acest demers se va baza pe cooperarea legată de **mecanismul de protecție civilă al Uniunii** și de alte cadre.
- Instituirea „rezilienței la Marea Neagră” ca platformă multipartită pentru pregătirea și răspunsul în situații de criză la incidentele maritime. **Punerea accentului pe consolidarea sistemelor de gestionare a dezastrelor** prin îmbunătățirea planurilor de urgență și a sistemelor de alertă timpurie, prin proceduri standard de operare armonizate, prin actualizarea evaluărilor naționale ale riscurilor de dezastre și prin efectuarea de exerciții suplimentare la scară largă, dacă este cazul.

CONCLUZIE

Prezenta abordare strategică pentru regiunea Mării Negre va guverna inițiativele și politicile UE care promovează **securitatea și reziliența democratică, creșterea durabilă și favorabilă incluziunii și îmbunătățirea conectivității pentru UE și partenerii săi de la Marea Neagră prin parteneriate reciproc avantajoase.**

În acest context, UE își va continua eforturile de promovare a **democrației, a drepturilor omului, a bunei guvernante, a statului de drept**, a soluționării conflictelor și a consolidării incluzive a păcii, cu respectarea **ordinii internaționale bazate pe dreptul internațional**. Această viziune urmărește să asigure creșterea economică pe termen lung, reziliența, protecția și refacerea mediului, precum și o cooperare consolidată, sprijinind în același timp integrarea regiunii în UE prin inițiative și parteneriate strategice.

UE va pune în aplicare noua abordare strategică pentru Marea Neagră în **sinergie cu procesul de extindere și cu politica privind Parteneriatul estic**, care oferă un cadru consacrat pentru cooperare. Vor fi consolidate implicarea și colaborarea cu partenerii strategici din regiunea Mării Negre, prin valorificarea acțiunilor Parteneriatului estic în toate domeniile-cheie, inclusiv **schimburile interpersonale** și participarea **societății civile**, alături de cooperarea cu privire la educație, cultură, tineret și egalitatea de gen, care va oferi o dimensiune umană importantă abordării UE.

De asemenea, prezenta abordare strategică amplifică legăturile UE **cu Caucazul și Asia Centrală**. Aceasta se bazează pe Foaia de parcurs comună pentru aprofundarea legăturilor dintre UE și Asia Centrală⁶³ și pe rezultatele summitului Asia Centrală-UE din aprilie 2025, progresele în acest domeniu fiind ghidate de

⁶⁰ <https://emodnet.ec.europa.eu/en>.

⁶¹ [Marea Neagră – Centrul de monitorizare și prognoză \(BS MFC\) | CMEMS](#).

⁶² JOIN(2025) 130 final.

⁶³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14587-2023-INIT/en/pdf>.

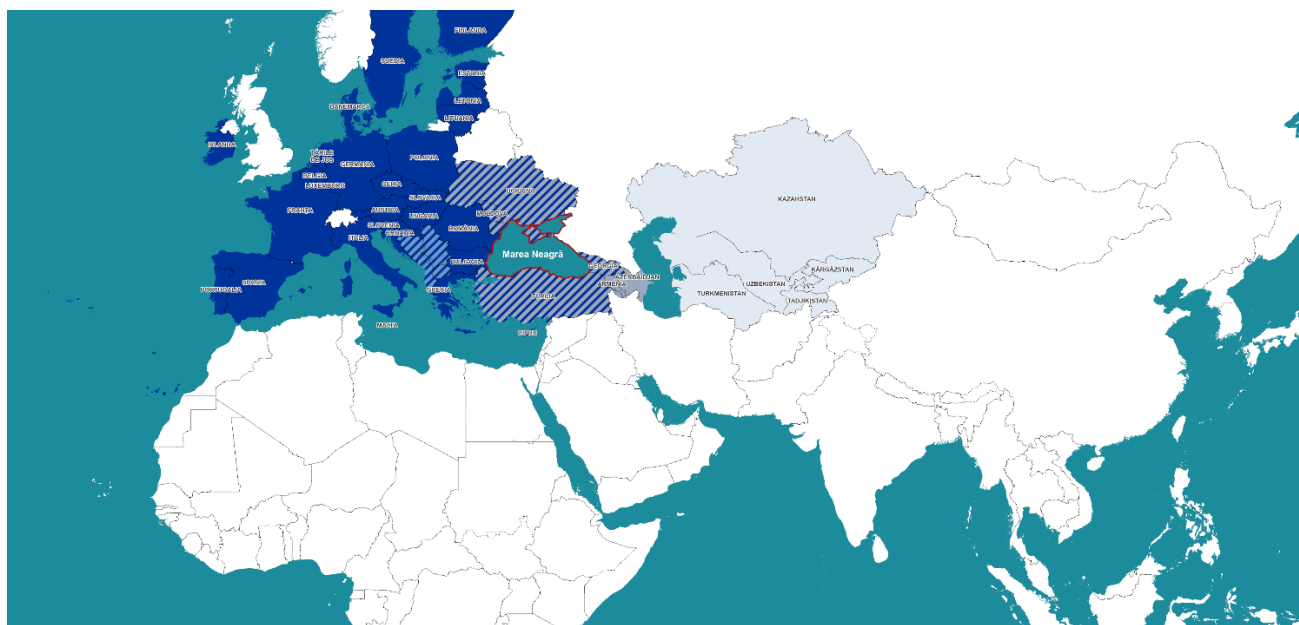
Agenda regională privind conectivitatea în vederea intensificării comerțului și a concentrării pe sectoarele-cheie ale transporturilor, energiei și conectivității digitale.

UE își va continua acțiunea de promovare a prosperității regionale și a stabilității economice prin **investiții în cadrul strategiei „Global Gateway”**, completate de finanțare din partea statelor membre ale UE, a instituțiilor de finanțare a dezvoltării (DFI) și a Băncii Europene de Investiții (BEI), respectând cadrul de cooperare convenit de UE cu fiecare partener, în cadrul unei abordări de tip **„Echipa Europa”**. În plus, UE va încerca, de asemenea, să maximizeze potențialul de sinergii prin investiții și reforme întreprinse în cadrul Planului pentru Ucraina, al Planului de creștere pentru Republica Moldova, al pachetului de măsuri privind reziliența și creșterea pentru Armenia și prin investiții efectuate în Azerbaidjan și în întreaga regiune în cadrul strategiei „Global Gateway”.

Punerea în aplicare a activităților prezentate în prezentul document va depinde de **evoluția situației în materie de securitate** de la Marea Neagră. Activitățile pot fi puse în aplicare prin intermediul instrumentelor de finanțare existente și al disponibilității bugetare din cursul cadrului financiar multianual 2021-2027, inclusiv prin Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI), Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA III), Mecanismul pentru interconectarea Europei, programul Orizont Europa, Fondul european de apărare (FEA) și schema UE de inovare în domeniul apărării (EUDIS), politica de coeziune (FEDR), programul Europa digitală, InvestEU, programului LIFE, Erasmus+, Planul „ReArm Europe”, Instrumentul european pentru pace și Mecanismul pentru Ucraina.

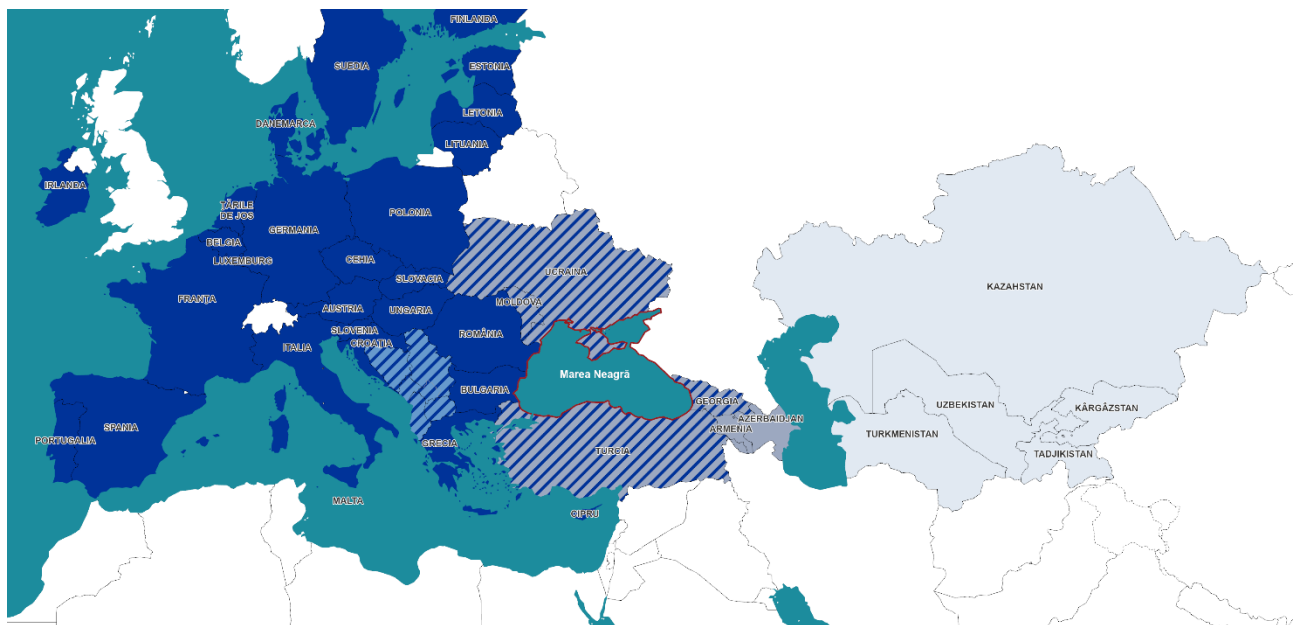
Comisia și Înalțul Reprezentant propun organizarea unei **reuniuni ministeriale dedicate a UE** cu țările partenere din regiunea Mării Negre pentru a dezvolta și a promova diferite aspecte ale cooperării în cadrul noii abordări a UE pentru regiunea Mării Negre, pe baza unei căi de urmat stabilite de comun acord. Ar putea fi organizate reuniuni ministeriale ulterioare, după caz, pentru a monitoriza și a evalua progresul acțiunilor specifice convenite în acest context.

Comisia și Înalțul Reprezentant invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe abordarea stabilită în prezenta comunicare comună și să colaboreze în vederea punerii în aplicare și a reexaminării acesteia. Comisia și Înalțul Reprezentant vor prezenta un prim raport privind punerea în aplicare a prezentei abordări strategice pentru regiunea Mării Negre după un an de punere în aplicare.

Linii de demarcație administrativă: © EuroGeographics © OpenStreetMap
 Cartografie: Eurostat – GISCO, 05/2025
 Simplul fapt că apar pe această hartă nu înseamnă că frontierele, denumirile și desemnările utilizate pe această hartă sunt aprobate sau acceptate în mod oficial de Uniunea Europeană.

- State membre ale UE
- Parteneri din regiunea Mării Negre
- Parteneri din Asia Centrală
- Parteneri implicați în procesul de aderare
- Marea Neagră

Linii de demarcație administrativă: © EuroGeographics © OpenStreetMap
 Cartografie: Eurostat – GISCO, 05/2025
 Simplul fapt că apar pe această hartă nu înseamnă că frontierele, denumirile și desemnările utilizate pe această hartă sunt aprobate sau acceptate în mod oficial de Uniunea Europeană.

- State membre ale UE
- Parteneri din regiunea Mării Negre
- Parteneri din Asia Centrală
- Parteneri implicați în procesul de aderare
- Marea Neagră